

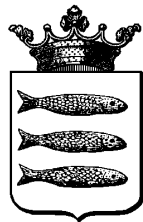

DORPSORGAAN

SPAARNDAM

Dorpsorgaan

Blad van de Dorpsraad Spaarndam
Onder verantwoordelijkheid van de redactie

30^e jaargang 1996 nr. 4
Nummer 156

Redactie

Gerrit van den Beldt, Marga Duinker,
Herman Radema, Willem van Warmerdam
en Jan Zwetsloot

Adres

Westkolk 4, Spaarndam-West

Vormgeving

Willem van Warmerdam

Omslag

Arno Valent

Oplaag

1250 exemplaren

Verspreiding

Huis-aan-huis binnen de bebouwde kom van
Spaarndam

Toezen ding per post

f 15,- per jaar (4 nummers) over te maken op
bankrekeningnummer 11.83.08.092,
(Rabobank Spaarndam) t.n.v. Stichting
Dorpsraad Spaarndam

Redactioneel

In de Dorpsraad zijn twee nieuwe mensen
gekozen. Eén van hen treedt toe tot de redactie.
Welkom Ellen Pannenburg!

Kees Duinker wordt langzamerhand een vaste
medewerker. Ditmaal kijkt hij met u naar de
december-vogels in het water rondom en in uw
eigen tuin.

Veel over monumenten deze keer: het
Gemeenlandshuis, de Forten, de Stompe Toren.

Bij veel verenigingen is het volop seizoen-
drukte. Plattelandsvrouwen en Don Bosco
vragen in dit nummer aandacht. Kijk ook eens
naar de dorpsagenda, al was het alleen al om het
programma van Nova Zembla.
Je hoeft je in Spaarndam 's winters niet te
vervelen.

De redactie wenst u veel licht in de donkere
dagen.
Tot ziens bij de Volkskerstzang (20 dec) en/of
op de Nieuwjaarsreceptie (8 jan).

**Kopij voor het volgende nummer inleveren
uiterlijk 15 februari.**

Inhoudsopgave

Samenstelling Dorpsraad Spaarndam	2	Plattelandsvrouwen, Het zal wel goed zijn!	27
Verslag van de openbare Dorpsraadvergadering	2	De vinger aan de pols	28
Spaarndam krijgt een Dorpsraad	5	De kanonnen van Spaarndam	29
Laatste ontwikkelingen	6	Broodboutique De Vier Granen	30
Nieuwjaarsreceptie	6	Spreekuur politie buro Halfweg	30
Nieuwe ontwikkelingen rond Schiphol	7	Dorpskerstzang	31
Rechtsbijstand Schadevergoeding Schiphol	8	Privéberichten	32
Kroniek van Spaarndam	9	Dorpsagenda	32
Een Prins in Spaarndam (2)	15		
Herstelplan Rijnlands monumentencomplex Spaarndam	18		
De onthulling	19		
Spaarndam past.....(nog niet)	20		
Don Bosco Spaarndam groeit uit zijn jasje	21		
In gesprek met	22		
Even kennismaken	23		
Open dag Forten van Spaarndam	24		
Natuur rondom	25		
De Stompe Toren hoort ook bij Spaarndam	26		

Samenstelling Dorpsraad Spaarndam

<i>voorzitter</i>	Jolijt de Jongh	Visserseinde 49	537 06 54
<i>vice-voorzitter</i>	Trudy Coosemans	G. Vermootenstraat 8	538 38 64
<i>secretaris</i>	Ellen Pannenburg	J. van de Waeyenstraat 10	538 43 29
<i>leden</i>	Piet Valent	C. van Beeckstraat 25	537 27 49
	Ferna Beijerbergen	Spaarndammerdijk 96C	538 89 89
	Joop de Vries	Pol 8	538 22 71
	Jan Vos	Ringweg 18	538 93 64

Verslag van de openbare Dorpsraadvergadering
oktober 1996.

Er waren 42 dorpsbewoners gekomen, alsmede wethouder De Vries van Haarlem en de ambtenaren Meyerink en Vos van de afdeling verkeer.
De volgende onderwerpen werden door de Dorpsraad aan de orde gesteld:

De inrichtingsplannen voor de Hekslootpolder.

Nog deze winter zal met de herinrichting worden begonnen. De volkstuinen komen in de hoek bij de woonarken en langs de Vondelweg zal een strook van 60 meter voor recreatie worden ingericht. Langs het Jaagpad komt natuurontwikkeling met daarin een voetspoor. De heer Koelman zag daar liever een verhard pad. Tijdens een hoorzitting van de gemeente over dit plan is inmiddels bij monde van wethouder Van der Geest en de heer De Vries van het projectbureau toegezegd dat een verharding zal worden aangebracht. Dit om het voetpad ook toegankelijk te maken voor mensen met kinderwagens en rolstoelen.

De Forten.

Er wordt een toelichting gegeven op de plannen voor Fort-Zuid en de oprichting van een stichting die zich bezig wil houden met behoud en beheer van de fortten: de stichting Krayenhoff. Deze naam ontleent de stichting aan de militair Krayenhoff die in de vorige eeuw o.a. de architect was van de stenen beer in de Slaperdijk. De stichting heeft een plan gemaakt voor het Spaarndamse deel van de Stelling van Amsterdam. Op 20 november jl. is dit plan in het bestuur van het Recreatieschap besproken. De plannen laten zien dat het allereerst nodig is het casco te herstellen. Hiervoor is een bedrag van 2,5 miljoen gulden nodig. In Fort-Zuid is daarna ruimte voor de Kanovereniging, voor de Stichting Kinderopvang en voor de Historische Werkgroep. Ook wordt er gedacht aan een eenvoudige overnachtingsmogelijkheid voor kanoërs, roeiers en wandelaars. Voor Fort-Noord zijn al wel ideeën neergelegd, maar die plannen zijn nog niet definitief. Grootschalige recreatie wil de stichting echter niet ontwikkelen.

Als alle plannen door kunnen gaan is steun van de bevolking noodzakelijk. Daarvoor wordt gedacht aan een ondersteuningsvereniging (Vrienden van de Forten).

Er is sprake van dat de Stelling van Amsterdam op een UNESCO-lijst van belangrijke monumenten zal komen. Grootschalige projecten zullen daarmee ook uit den boze zijn.

De heer Spijker doet vervolgens nog de suggestie om voor de open dag op 16 november ook de scholen uit te nodigen. Tenslotte complimenteerde de voorzitter de heer Radema voor zijn vele werk voor de stichting.

Vervolgens komen aan de orde:

- Een mededeling van de heer Verdurmen dat de subsidiekraan van de gemeente Haarlem t.b.v. het Dorpshuis gelukkig niet geheel is dichtgedraaid.

- De constatering dat de bouwplannen Inlaag-D nog steeds liggen te wachten op een uitspraak van de Raad van State. De uitbreiding van Schiphol heeft hier alles mee te maken.
- De bestuurlijke herindeling die even op een laag pitje is gezet. Zwanenburg dus bij de Haarlemmermeer, de Houtrakpolder naar Amsterdam (ook de Dorpsraad heeft zich hiertegen verzet) en Haarlem wil of kan niet uitbreiden (Bloemenstede enzo) en Spaarndam blijft een speelbal in de machtsstrijd.
- Een toelichting op het stedelijk beheer door Ferna Beyerbergen. Hoewel er een schouw is, waarbij wordt bekeken wat verbetering behoeft, ligt het eigenlijke dorpsbeheer stil. Men wacht in Haarlem op een behandeling van de een of andere nota. De heer Bootsman vraagt of zaken die de politie aangaan ook bij het stedelijk beheer horen. Wethouder De Vries merkt op dat de politie zelfstandig is en zich niet laat sturen, dan kan alleen de korpsbeheerder (de burgemeester van Haarlem).
- Ook Schiphol krijgt voor de pauze nog de aandacht. Trudy Coosemans geeft aan dat de definitieve aanwijzing ter inzage ligt en dat tot 12 december kan worden gereageerd. Daarnaast is het belangrijk om telkens weer Spaarndamse klachten te laten horen, vooral omdat ook uit andere plaatsen nu veel protesten gaan komen. De SOS-groep wil tegen de aanwijzing een bezwaar indienen. Belangrijk is verder dat Spaarndam in de zone valt waarin de slaapkamers geïsoleerd zullen moeten worden. Hoewel het wel de bedoeling was dat Spaarndam enigszins ontlast zou worden, laat Theo Köhler zien dat geluidmetingen een heel ander beeld geven. Zo was er in het voorjaar een vliegtuig dat 85 dBA produceerde. Een nader onderzoek moet uitwijzen of de sportvelden wel of niet in de zone van 35kE liggen dan wel dat er minder lawaai zal zijn. Het tolerantiegebied rondom de ideale uitvliegroutes is echter 2 km ter weerszijden daarvan. Voor de pauze maakt de voorzitter van de stemcommissie de uitslag bekend van de verkiezing van twee nieuwe leden van de Dorpsraad. Er waren 472 geldige stembiljetten met 817 stemmen. Mevr Eckhard krijgt 74 stemmen, mevr Pannenburg 253, mevr Visser 200 en de heer Valent 290. Ellen Pannenburg en Piet Valent volgen dus Theo van Lieshout en Marga Duinker op.

Na de pauze is alle aandacht voor het verkeer. Ferna Beyerbergen leidt de discussie in met de opmerking dat de verkeerssituatie voor het langzame verkeer onveilig en chaotisch is, vooral tijdens de spits. Er zijn voorlopig eerst plannen voor West gemaakt, maar ook Oost komt aan bod. Hierover is al overleg gevoerd met de burgemeester.

Wil van Warmerdam geeft namens de werkgroep verkeer een uitleg van de plannen. Hij benadrukt dat als de vergadering akkoord gaat er waarschijnlijk dit jaar al de eerste werkzaamheden kunnen plaatsvinden.

De plannen, van west naar oost:

- Bij de ijsbaan wordt gedacht aan een visuele versmalling met verticale planken en ten oosten van de stenen beer een drempel van 12 centimeter hoog.
- Op de kruising met de Nieuwe Rijkweg een duidelijker situatie voor de fietsers (waarschuwingstekens op de weg).
- De versmallingen blijven bestaan, maar het voetpad en het fietspad komen op dezelfde hoogte.
- Bij de Grote Sluis komt aan beide zijden een opgeblazen fietsstrook met verkeerslichten: eerst de fietsers, dan de auto's uit West en daarna de auto's uit Oost. Als het verkeer weer weg is en de slagbomen open blijven gaan de verkeerslichten uit. Dit plan kan alleen doorgaan als medewerking wordt verkregen van Rijnland.

Mededelingen van de Dorpsraad

- De gemeente Haarlemmerliede denkt aan een verhoogde kruising met de Hoge Dijk en de Zijkanaal-C weg.

De heer Radema vraagt vervolgens of de verticale palen bij de liniedijk niet vervangen kunnen worden door iets dat historisch meer verantwoord is.

De heer Stapel bedankt de verkeerscommissie en zegt dat er misschien wel een houten loopbrug aan de Kolkbrug en de Boezembrug kan worden bevestigd. Dat geeft wat meer ruimte.

De heer Koelman waarschuwt voor de trillingen van een drempel. Hij vraagt ook of de trottoirbanden bij de fietsstrook op het Visserseinde kunnen worden verwijderd.

De heer De Haas vindt dat wandelen op de dijk levensgevaarlijk is met alle geparkeerde auto's. Die moeten naar zijn mening dan ook weg. Mevrouw Polderman vindt de glasbak op de hoek bij het Havenplein gevaarlijk opgesteld, de bak ontnemt het uitzicht. De Dorpsraad zal dit nader bekijken. De vergadering gaat vervolgens akkoord met de gepresenteerde plannen, zodat het ernaar uitziet dat nog dit jaar kan worden begonnen met de visuele versmalling, de drempel en de veiliger kruising bij de Nieuwe Rijkweg.

Enkele aanwezigen maken daarna nog gebruik van de rondvraag.

- De heer Van der Putte vraagt of er wat kan worden gedaan aan de kuilen op de Westkolk. (Er wordt contact opgenomen met Haarlem).

- mevr. Radema vindt de Vergierdeweg gevaarlijk t.a.v. verlichting en belijning.

Wethouder De Vries zegt dat een reconstructie in de planning is.

- mevr. Luytze vindt dat de begroeiing langs het fietspad langs Zijkanaal-C nodig gesnoeid moet worden (dit is inmiddels gebeurd).

Ook de auto's op het fietspad geven een gevaarlijke situatie.

- De heer Radema vindt dat er teveel verkeersborden in het dorp staan. Opschonen is nodig. Ook dit wordt meegenomen in het overleg bij het dorpsbeheer.

Tenslotte bedankt de voorzitter de vertrekkende dorpsraadleden Theo van Lieshout en Marga Duinker voor 7 jaar inzet voor ons dorp.

Marga Duinker

Beste Spaarndammers,

Bij de 30^e jaargang van het Dorpsorgaan past een kranteartikel van 30 jaar geleden uit het Haarlems Dagblad. Het artikel had ook vandaag geschreven kunnen zijn. De openbare vergaderingen zijn niet meer in het clubgebouw van de speeltuinvereniging Nieuw Leven maar in het Dorpscentrum, inmiddels opgericht ter “verdere ontplooiing van alle krachten die op maatschappelijk en cultureel terrein werkzaam zijn” in ons dorp. De verenigingen komen nog altijd bijeen op de jaarlijkse verenigingsvergadering die nog altijd wordt voorgezeten door de Dorpsraad. En “de elkaar tegenwerkende krachten” die inwerkten op Spaarndam gaan onverminderd voort.

Tenslotte... het Dorpsorgaan informeerde ons al die jaren over het wel en wee van ons, de Spaarndamse bevolking. Na 30 jaar mag het wel eens in de krant, het Dorpsorgaan is en was al die jaren het meest gelezen blad van Spaarndam, dankzij de onuitputtelijke enthousiaste inzet van de redactie, voor u! Moge dat nog jaren zo blijven.

Jolijt de Jongh

Mededelingen van de Dorpsraad

Haarlems Dagblad, vrijdag 16 december 1966

Vnlr. Klaas de Boer, Rieuwert van den Beldt, Frans Westerweel, Piet Stapel, Coen van Reijndam, Dees Verdurmen en Jan Zwanenburg

FOTO • UNITED PHOTOS DE BOER

Spreekbuis van burgerij

SPAARNDAM KRIJGT EEN DORPSRAAD

Spaarndam krijgt een dorpsraad, die als spreekbuis zal fungeren van de ruim 1100 dorpelingen en het representatieve orgaan van de gemeente zal zijn. Een bestuur zal worden gekozen door alle Spaarndammers boven de 18 jaar die aan de verkiezing wensen deel te nemen. De voorbereidingscommissie van de „Dorpsraad Spaarndam” zal vóór 1 januari zeven kandidaten voor het bestuur stellen. Op 1 februari sluit de termijn voor de vrije kandidaatstelling. Op 1 maart worden de verkiezingen gehouden en daarna wordt de dorpsraad geïnstalleerd. Elke kiesgerechtigde Spaarndammer tussen de 21 en de 65 jaar kan zich kandidaat stellen voor een bestuurslidmaatschap.

Dit is besloten op een vergadering, die door de voorbereidingscommissie „Dorpsraad Spaarndam” gisteravond werd gehouden in het clubgebouw van de speeltuinvereniging „Nieuw Leven”. De opkomst was groot: het clubgebouw was met belangstellende gevuld.

Het eerste doel van de dorpsraad zal zijn het in stand houden en tot ontplooiing brengen van de Spaarndamse gemeenschap. Bestuurlijke bevoegdheden zal zij niet hebben. De dorpsraad zal adviezen geven indien deze worden gevraagd door de gemeenten waartoe Spaarndam behoort: Haarlem en Haarlemmerliede en Spaarndam. Ook zal hij voorstellen of aanbevelingen doen over zaken die Spaarndam betreffen aan de gemeenten. Het initiatief voor de oprichting van de raad is in het voorjaar uitgegaan van de gemeenten Haarlem en Haarlemmerliede en Spaarndam. Er werd een aantal Spaarndammers benaderd die representatief waren voor zowel de gezindten als de verenigingen in het dorp. Zij namen zitting in een voorbereidingscommissie. In tegenstelling tot het „Wijkcomité Spaarndam”, dat alleen Spaarndam West vertegenwoordigt, zal de dorpsraad representatief zijn voor zowel Spaarndam-Oost als Spaarndam-West.

Saamhorigheid

De dorpsraad zal trachten de saamhorigheid en de burgerzin te bevorderen. Dit zal onder andere gebeuren door de Spaarndammers — binnen de gestelde grenzen — inspraak in eigen aangelegenheden te geven. In samenwerking met de besturen van de plaatselijke verenigingen en organisaties zal de raad trachten alle krachten die op maatschappelijk, sociaal en cultureel terrein werkzaam zijn nog verder tot ontplooiing te brengen.

De heer C. P. Stapel gaf tijdens de bijeenkomst een uiteenzetting van de redenen, die tot het initiatief hebben geleid. Spaarndam ligt op een snijpunt van elkaar tegenwerkende krachten. Dat zijn onder meer Amsterdam en de industrieën die zich langs het Noordzeekanaal zullen vestigen. Het havengebied van Amsterdam zal zich naar alle waarschijnlijkheid steeds verder naar het Westen uitbreiden hoewel andere gemeenten dit havengebied liever zouden terugdringen. De nieuwe rijksweg zal in elk geval langs Spaarndam naar het Noorden voeren. Ook de plaats waar de groene stroken zullen komen tussen de stadsuitbreidingen en industrieën is niet precies bekend. Spaarndam binnen enkele jaren twee tot vijfduizend zielen moeten tellen.

„Wij, Spaarndammers zouden bij dit alles graag willen weten waar wij aan toe zijn. De dorpsraad zal meer vrijheid hebben dan de werkkommissies die door Haarlem werden ingesteld. De raad zal geen binding hebben met gemeentebesturen waardoor het mogelijk is een vrijer geluid te laten horen”, aldus de heer C. P. Stapel.

Laatste ontwikkelingen

Marga Duinker en Theo van Lieshout zijn afgetreden. Dat is een grote aderlating voor de Dorpsraad, vanwege de vele verdiensten die zij hebben gehad voor ons dorp. Dank namens alle Spaarndammers! De Dorpsraad heeft inmiddels de gekozen nieuwe dorpsraadleden Piet Valent en Ellen Pannenburg van harte welkom geheten in zijn midden. Bij verkiezingen vallen er ook kandidaten af. Een woord van dank is ook aan hen op zijn plaats. Immers, alleen door het grote aantal kandidaten konden er weer echte verkiezingen zijn.

Ellen Pannenburg heeft de functie van secretaris op zich genomen. De opvolging van de penningmeester bespreken we binnenkort. U hoort daarover in het volgende Dorpsorgaan.

Verder kunnen we naar aanleiding van de openbare vergadering vermelden:

- De verkeersplannen in behandeling zijn bij de gemeente. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheid om het beeld bij de forten zo passend mogelijk te houden.
- De kuilen in de Westkolk zijn wederom gevuld. Bestrating van de Kolk wordt evenals andere op de vergadering genoemde zaken besproken bij de eerstvolgende schouw over ons dorp.
- Het gevraagde fietspad langs het jaagpad is besproken, maar bleek om diverse praktische redenen helaas niet mogelijk.
- Recreatievaart in de Kolk is definitief van de baan!
- Over de bebouwing van het sportterrein loopt nog altijd een rechtszaak van de Provincie. Deze is niet ingetrokken. Geruchten als zou de bebouwing snel van start kunnen, zijn dus nog prematuur, er is nog niet beslist! De Raad van State houdt ons op de hoogte.
- Volker Stevin heeft een nieuwe vergunning aangevraagd voor scheeps- en constructie-bouw op het industrieterrein. Het geluid wordt dan minder. Mogelijk wordt het terrein verhuurd. De naam van het constructiebedrijf Visno is genoemd. Dat zou de bedrijvigheid en de werkgelegenheid in Spaarndam ten goede komen. Er blijven wilde plannen van projectontwikkelaars. Ook het Recreatieschap heeft de plannen voor een bungalowpark in of bij Spaarndam nog steeds niet definitief geschrapt. Niets is nog zeker, behalve de vergunning-aanvraag en het bestemmingsplan dat industrie aangeeft.
- Het besluit van de Tweede Kamer om de stadsprovincie Rotterdam zonder opsplitsing van de gemeente doorgang te laten vinden, heeft een regelrecht gevolg voor de omgeving van Amsterdam, dus ook voor Spaarndam. De plannen voor uitbreiding van Amsterdam met de omringende gemeenten worden daardoor weer bespreekbaar. Dit zal de komende tijd de nodige inspanningen van de Dorpsraad vragen.
- Tenslotte heeft de Dorpsraad naar de gemeente Haarlem haar zorg geuit over de verkeersveiligheid bij de supermarkt door het plaatsen van een container op de dijk.

Over de ontwikkelingen rond Schiphol en over de stichting Krayenhoff leest u verderop in het Dorpsorgaan.

Namens de Dorpsraad, Jolijt de Jongh

Nieuwjaarsreceptie

De jaarlijkse Nieuwjaarsreceptie, aangeboden door de Ondernemersvereniging Spaarndam, het Dorpscentrum en de Dorpsraad, zal dit keer gehouden worden op **woensdag 8 januari 1997** van 19.30 tot 21.30 uur. De uitnodiging zal voor die tijd huis aan huis verspreid worden.

[illegible]

Stop Overlast Schiphol - Spaarndam

correspondentieadres: Westkolk 4

2063 JR Spaarndam

Nieuwe ontwikkelingen rond Schiphol

Gevolgen aanwijzingsbesluit Schiphol voor Spaarndam

Na een uitgebreide inspraakronde, waarbij behalve burgers en bedrijven ook bestuurders en bewonersvertegenwoordigers uit de Haarlemmermeer, de Duin- en Bollenstreek, de IJmond, Amsterdam en de Zaanstreek konden meepraten (de commissie ZOALS, zie een van de vorige afleveringen van het Dorpsorgaan) heeft de regering haar standpunt bepaald. Helaas wijkt het op een aantal elementen af van de eerder praktisch “unaniem” genomen beleids-aanbevelingen

De Dorpsraad heeft tegen een aantal van die wijzigingen schriftelijke bezwaren ingebracht:

- Het nachtvluchtregiem geldt van 23.00 uur tot 6.00 uur, inplaats van het voorgestelde 7.00 uur.
- Een groot deel van Spaarndam-Oost komt in de z.g. 30 Ke ('s nachts 26 LAeq) zone terecht in plaats van de eerder genoemde 35 Ke zone. Dit lijkt gunstig, doch de 30 Ke zone valt niet onder de wettelijke status van de geluidszonering. Dus is ook niet te handhaven. Over de sancties in de wel wettelijk vastgestelde zone blijft de Aanwijzing zeer vaag.
- Door de optimalisering van de vliegroutes hoopt men de geluidsoverlast te verminderen. Daarvoor wordt zelfs overwogen een aantal luchtvaartbakens te verzetten. Effecten die gunstig lijken, maar tot nu toe absoluut niet het gewenste resultaat opleveren. Omdat geen gebruik gemaakt wordt van praktijkgegevens (metingen) blijft de geluidsoverlast in Spaarndam te groot. Slaapkamer-isolatie zal voor een groot aantal Spaarndammers noodzakelijk zijn.
- Hoewel er een één loketsituatie komt voor de afhandeling van de schade zijn de voorwaarden nog gebrekkig en onduidelijk.

De werkcommissie raadt bewoners van Spaarndam dan ook aan om het vast stellen van eventuele materiële schade, zoals het minder waard worden van onroerend goed en woningaanpassingen alsmede immateriële schade, zoals de gezondheid- en leefbaarheids-aspecten gezamenlijk aan te pakken. Zie voor meer informatie over dit onderwerp elders in dit nummer.

Tim Boyenk, namens de werkcommissie “Stop Overlast Schiphol”

Project Rechtsbijstand Schadevergoeding Schiphol

Het recht op schadevergoeding op grond van besluiten van de overheid is een gecompliceerde zaak, waarbij zich tal van juridische kwesties kunnen voordoen. In overleg met het **Centraal Punt Tegenspraak** heeft mr. F.H. Koers besloten aan omwonenden van Schiphol de gelegenheid te bieden deel te nemen aan een gezamenlijke aanpak van de schadeclaims. Ook degene die destijds niet hebben ingeschreven bij de Stichting C.P.T. kunnen meedoen aan dit project. U kunt natuurlijk ook zelf via een advocaat een procedure beginnen, maar er zijn nog maar weinig advocaten die zich met deze materie bezighouden, wat zeer kostenverhogend werkt. De Stichting C.P.T. heeft met mr. Koers een prijs afgesproken van f 200,- per uur.

Hoe werkt het?

Los ingelegd in het Dorpsorgaan vindt u een aanmeldingsformulier. Wanneer u dit heeft ingestuurd en een voorschot van f 110,- heeft overgemaakt ontvangt u een schadeformulier. Daarop is reeds zoveel mogelijk aangegeven welke schadefactoren voor vergoeding in aanmerking zullen komen. Mr.Koers zal aan de hand van de schadeformulieren een schadeverzoek indienen. Ook zal bekeken worden of er nog schadefactoren kunnen worden toegevoegd. Met alle deelnemers zal het schadeformulier persoonlijk worden doorgenomen. Vervolgens zal de behandeling van alle verzoeken verder worden begeleid. De projectmatige aanpak is er op gericht zoveel mogelijk nut te geven aan gezamenlijke aanpak doch tevens de individuele kanten volledig tot hun recht te laten komen. U kunt bij uw rechtsbijstandsverzekering informeren of deze uw kosten vergoedt.

Verwacht wordt dat er per deelnemer 1 à 2 uur nodig zal zijn. Dit zal afhangen van de mate van individuele aandacht die een zaak nodig zal blijken te hebben. Indien blijkt dat de kosten de f 500,- zullen overschrijden zal dit met de deelnemer besproken worden, zodat alles onder controle blijft. Een flinke hoeveelheid tijd zal moeten worden besteed aan juridische vragen die in beginsel voor alle deelnemers van belang zijn. Doordat deze werkzaamheden over alle deelnemers kunnen worden verdeeld hoeft een ieder daaraan slechts voor zijn/haar deel te betalen. Hoe groter het aantal deelnemers, hoe kleiner dit bedrag per deelnemer.

Mocht u mee willen doen, dan graag z.s.m. aanmelden.

Heeft u nog vragen,dan kunt u terecht bij de leden van de werkcommissie S.O.S.:
Hanneke Luytze, tel. 5374656,
Jos Geerdink, tel. 5385343,
Trudi Coosemans, tel. 5383864.

Tien jaar Kroniek van Spaarndam

Tien jaar geleden vroeg Hanneke Luytze aan Gerrit van de Beldt om zitting te nemen in de redactie. Hij wilde dat wel, maar vond dat in het Dorpsorgaan eigenlijk een doorlopende kroniek van Spaarndamse gebeurtenissen moest staan: een soort eigentijdse geschiedschrijving. Dat is hij toen gaan doen. En dat doet hij dus intussen al tien jaar lang, elk nummer weer. Dat zijn dus al 40 afleveringen. En hij gaat nog steeds door ... Hulde Gerrit! en bedankt.

periode 1-9-1996 tot 1-12-1996

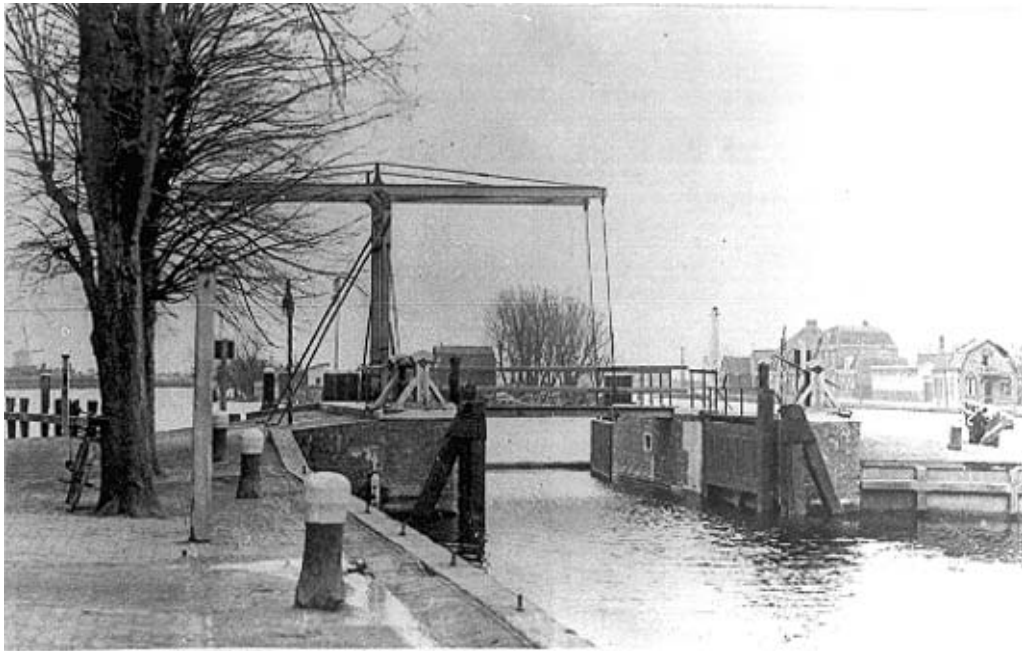
di 3 sep	De balkbrug over de Kolksluis is tijdelijk verwijderd vanwege een grote onderhoudsbeurt. Omdat er geen tijdelijke voorzieningen zijn getroffen halen kinderen van de Spaarneschool halsbrekende toeren uit om via de sluisdeuren op tijd op school te komen. Meester Bouff slaat terecht alarm en binnen een week is de brug in zoverre hersteld dat het weer verantwoord is om hier te passeren.
wo 4 sep	Dorpsgenoot Willem van de Griend, bijgenaamd “de Spaarndamse Paverotti”, gaat een CD maken, samen met de leden van Spaarndams Gemengd Koor. Een protestlied voor het behoud van de twee palingrokerijen in Spaarndam is ook in het repertoire opgenomen.
vr 6 sep	Molen “De Slokop” aan de Mooie Nel krijgt een nieuw rietdek op de kap. In de rubriek “softballer van de week” (HD) een portret van dorpsgenoot Mart Amelink. Deze “man van de lange klap” wordt door elke tegenstander gevreesd.
ma 9 sep	Ondanks vele protesten geven Provinciale Staten van Noord-Holland de gemeente Amsterdam toestemming een deel van de Houtrakpolder in te lijven i.v.m. de aanleg van de Afrika-haven. Een verzoek van de bewoners van Ruigoord om een provinciaal referendum te mogen houden over deze kwestie wordt afgewezen. De economische belangen worden te groot geacht. De aanleg van de nieuwe haven zou tienduizend banen kunnen scheppen. Eind 1997 zal de aanleg beginnen. Op 24 oktober besluiten B en W van Haarlemmerliede op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht bezwaar aan te tekenen tegen het besluit van Provinciale Staten. De president van de rechtbank wordt gevraagd zo lang de bezwaarprocedure loopt geen grenscorrectie toe te staan.
vr 13 sep	De gemeente Haarlemmerliede trekt 8,3 miljoen gulden uit voor het bouwplan Inlaag-D op de sportvelden van SV Spaarnwoude. Daarmee kan de grond bouwrijp worden gemaakt en de sportvelden worden verplaatst. De geluidsoverlast van Schiphol houdt de uitvoering van de plannen nog op. Het wachten is op de definitieve toestemming van het rijk.

Kroniek van Spaarndam

- za 14 sep Dorpsgenoot Frans Verpoorten (72) exposeert zijn schilderijen en tekeningen in galerie Klerkx & van Heerden in Haarlem.
- wo 18 sep Staatssecretaris mevrouw Van der Vondervoort is op werkbezoek in de IJmond en zegt dat ze de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude te klein vindt om zelfstandig te blijven.
- do 19 sep t/m zo 21 sep Viering van het tiende Zomerfestival. Nieuw is de ringstekerij georganiseerd door de vereniging “Vrienden van het aangespannen paard Noord-Holland”. De authentieke wagens en de prachtige klederdracht van de voerlieden zijn een lust voor het oog. De paalzitters moeten het negendertig uur uithouden, wat, één deelnemer uitgezonderd, lukt.
- vr 20 sep De gemeenteraad van Haarlemmermeer zet definitief een streep door de wens van Zwanenburg om zich los te maken van Haarlemmermeer en zich te voegen bij de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.
- Het winterprogramma van ijsclub “Nova Zembla” valt in de bus. Zowel recreatie-, wedstrijd- als zondagmorgenschaatsen behoren tot de mogelijkheden. Een avondje conditietraining hoort er ook bij.
- do 26 sep Volgens B en W van Haarlemmerliede betekent opheffing van de gemeente de opoffering van de groene buffer aan de expansiedrift van Haarlem en Amsterdam. De gemeente Haarlemmerliede acht zichzelf de beste beschermer van de groene buffer tussen de verstedelijkte gebieden. De staatssecretaris wordt uitgenodigd voor een werkbezoek aan Halfweg.
- za 28 sep Dorpsgenoot Hans Barnhoorn, medewerker van het Hoogheemraadschap van Rijnland en werkzaam bij de zuiveringsinstallatie van afvalwater, krijgt twaalfduizend gulden voor zijn idee om een euvel aan de zuiveringsinstallatie te verhelpen.
- vr 4 okt De fraaie, nieuwe gemeentegids van Haarlemmerliede en Spaarnwoude valt in de bus. De gemeente is “garant voor de groene buffer”. De laatste twee jaar is het aantal inwoners niet meer gestegen (5200). De oppervlakte van de gemeente is ruim 2737 ha en dat zal over twee jaar door de ontwikkelingen in de Hourakpolder minder zijn.
- za 5 okt Oorspronkelijk hoorde de parochiegemeenschap van de St. Adalbertuskerk aan de Ringweg in Spaarndam bij de parochie van St. Jacobus in Haarlemmerliede. In 1969 sloeg Spaarndam een eigen weg in bij de komst van kapelaan Gielen. Begin jaren tachtig werd Spaarndam een zelfstandige parochie. Dat is het nu nog. Toch is met de komst van pastor J. Hoevenaars iets van de oude band hersteld. Hij werkt voor zowel de parochie van Spaarndam als die van Haarlemmerliede en woont op de pastorie aan de Liedeweg. Vandaag wordt hij in Spaarndam geïnstalleerd.

Kroniek van Spaarndam

- wo 9 okt Dorpsgenote Margreet de Vries staat met foto zowel in de lokale als landelijke kranten. In maart was ze haar tasje kwijtgeraakt toen, tijdens de terugreis over de Noordzee vanuit Newcastle, in haar hut was ingebroken. De portemonnee werd eruit gehaald en de tas overboord gegooid. Schipper Louwe de Boer van de Urker viskotter Annechina trof het tasje met waardepapieren maar zonder portemonnee aan in zijn netten en nam met Margreet contact op.
- do 10 okt Een groot aantal startroutes rond Schiphol wordt verlegd omdat er een nieuw stelsel van uitvliegroutes geldt om de geluidshinder te beperken. Op papier lijkt Spaarndam er goed vanaf te komen. Het wordt zeker minder slecht.
- De Grote Sluis krijgt een grote onderhoudsbeurt. Overdag wordt de sluis voor het scheepvaartverkeer afgesloten.
- zo 13 okt Het Spaarndams Gemengd koor o.l.v. Wim Leising verzorgt een concert in de Oude Kerk in Spaarndam.
- do 17 okt Teeuwis Amelink en zijn vrouw Stijntje Rademaker hebben hun woonhuis op Spaarndammerdijk 79 definitief verlaten en zijn gaan wonen in “Schoterhof” (Plesmanlaan 1, 2024 HV Haarlem, kamer 242).
- vr 18 okt De restauratie van de Balkbrug is voltooid.

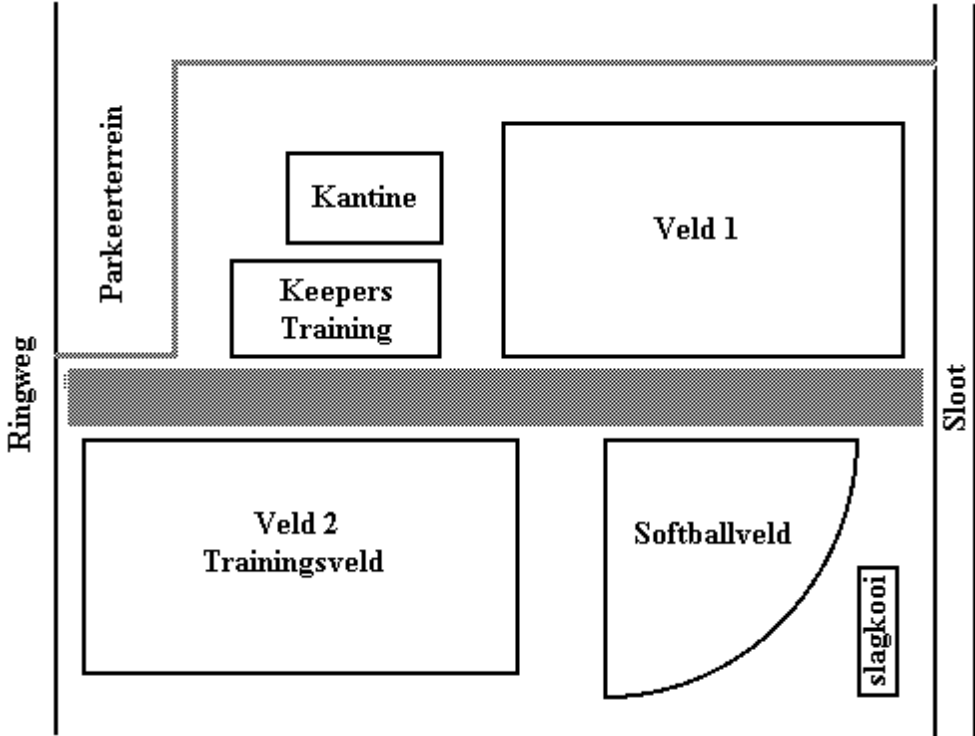
De balkbrug omstreeks 1930

- ma 21 okt De “echte Spaarndammer” (zie vorige Dorpsorgaan) op de dijk bij de Woordersluis is doorgezaagd en afgevoerd.

Kroniek van Spaarndam

di 22 okt	Regelmatig staan er stukken in de krant over het proces tegen een directeur van “Rutte”, het bedrijf dat ook in onze gemeente voor veel stankoverlast zorgt. Het gaat over milieudelicten bij de verwerking van zuiveringsslib in Limburg. De eis was 2,5 jaar cel. Het vonnis luidde twee maanden voorwaardelijk en een boete van 10.000 gulden. Het recyclingbedrijf van “Rutte” in Halfweg zal (in december) worden overgenomen door de provinciale N.V. Afvalzorg, dit garandeert dat de stank dan verdwijnt (eind 1997). Zo niet, dan worden de “stinkende onderdelen” buiten bedrijf gesteld. Wordt vervolgd.
wo 23 okt	Het Amsterdamse bedrijf Aquadam wil in Haarlem een of twee waterbussen in de vaart brengen. Dit openbare vervoer te water kan ook recreatief vervoer naar Spaarndam gaan verzorgen.
za 26 okt	Haarlem wil uitbreiden. Vorming van de gemeente “Kennemerstad” door fusie met Heemstede, Bloemendaal, Bennebroek, Zandvoort en Haarlemmerliede en Spaarnwoude lijkt veel ruimtelijke knelpunten op te kunnen lossen. Provinciale Staten van Noord-Holland voelen daar weinig voor. Ook in de Tweede Kamer zou men daar anders over denken. Tandarts Edens gaat eerdaags zijn praktijk verplaatsen van de Spaarndammerdijk 85a naar het Dorpscentrum.
ma 28 okt t/m vr 1 nov	Feestweek in de Rabobank aan de Ringweg n.a.v. drastische verandering van het interieur. Deze bank gaat met de tijd mee. Buiten hangt een nieuwe thermometer/klok met de verwijzing naar de chipknip.
di 29 okt	Twee leden van de Dorpsraad Spaarndam treden periodiek af. Het zijn Theo van Lieshout en Marga Duinker. In hun plaatsen worden Piet Valent en Ellen Pannenburg gekozen. Tijdens de openbare vergadering in het Dorpscentrum vormt de beveiliging van de dijk door het dorp het voornaamste thema. Enkele grepen uit de algemene beschouwingen bij de bespreking van de begroting van Haarlemmerliede: • er komen misschien brengparkjes voor grofvuil om de kosten te drukken • de Kinderopvang Spaarndam wordt minder gekort. • Haarlemmerliede moet als “groene buffer” beter verkocht worden. • in Spaarndam-Oost komt een kleine brandweerkazerne • de onroerend-zaakbelasting stijgt 10% (voorstel B en W was 15%)
vr 1 nov	Dorpsgenoot Koos Pelsser, fractievoorzitter van Groen Links in de Haarlemse gemeenteraad, heeft besloten om per 1 januari 1997 afscheid te nemen van de Raad. In “Sport Spuit” van de S.V. Spaarnwoude staat een tekening van de voorlopige indeling van het nieuwe sportcomplex. Het groene licht voor de verhuizing is nog niet gegeven.

Kroniek van Spaarndam

za 9 nov	Er komt een snelheidsbeperkende verkeersdrempel op het Visserseinde. B en W van
	
Voorlopige indeling nieuwe sportcomplex Haarlem zijn akkoord gegaan met deze maatregel. De aanleg zal voor het eind van dit jaar beginnen.	
ma 11 nov	SV Spaarnwoude besluit tot opheffing van de afdeling Touwtrekken omdat er geen volledige teams meer op de been kunnen worden gebracht.
za 16 nov	De stichting “Krayenhoff” is opgericht om Spaarndam een belangrijke stem te geven bij de inrichting en het gebruik van de monumentale forten (na restauratie). De stichting heeft een “Plan van Aanpak” opgesteld. Vandaag is Fort-Zuid en het munitieterrein te bezichtigen. Op de open dag van 10.00 tot 16.00 uur is de belangstelling groot. Er komen zo'n 2000 bezoekers. Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om een Vriendenkring op te richten.
za 16 nov en zo 17 nov	In het Dorpscentrum speelt toneelvereniging “Die Spaerne Ghesellen” het stuk “Nacht... Moeder” van Marsha Norman in de vertaling van Judith Herzberg. De twee rollen worden gespeeld door Annemarie van Leen-Janssens en Ineke van Dijk.
do 21 nov	Het uitleenmagazijn van kruiswerk Zuid-Kennemerland aan de Ringweg 36 wordt gesloten. Voortaan kan men voor uitleening terecht in de P.C. Hooftstraat 45 in Haarlem-N. Het is ooit begonnen met de oprichting van het Witte Kruis in 1892.

do 21 nov	De Stichting Kinderopvang Spaarndam staat borg voor een goed pedagogisch klimaat. Deze week kreeg de SKOS daarom een speciaal certificaat uitgereikt. Deskundigen van instantie Strip hebben de gang van zaken op het kinderdagverblijf “De Blokkendoos” en de peuterspeelzaal “t Brinkertje” daartoe kritisch een dag lang geobserveerd.
za 23 nov	De echte Sint en zijn knechten arriveren per schip in de Westkolk en maken, voorafgegaan door harmonie “De Spaarnebazuin”, hun traditionele rondgang door ons dorp.
ma 25 nov	In het Zijkanaal-B zinkt onverwacht een woonschip. Het is het schrikbeeld van elke bewoner van een woonboot.
wo 27 nov	Steeds meer blijkt dat de openstelling van de Wijkertunnel heeft gezorgd voor een sterke groei van het sluipverkeer door Spaarndam, Haarlemmerliede en Halfweg. Extra files richting Badhoevedorp zijn het gevolg en die probeert men te vermijden. De verschillende dorpsverenigingen spannen zich in om d.m.v. verkeersdrempels en 30 km-borden het doorgaande verkeer te belemmeren. Het dagelijks bestuur van het recreatiegebied Spaarnwoude heeft ingestemd met de plannen van de stichting Krayenhoff voor renovatie en inrichting van Fort-Zuid. De kosten van de renovatie worden op anderhalf miljoen gulden geschat. Men kan nu zo snel mogelijk beginnen.
vr 29 nov	De gemeente Haarlemmerliede gaat op het initiatief van raadslid mevrouw M. Polderman een enquête houden naar de woningbehoefte. Ook andere zaken die mensen op het hart hebben, zullen waarschijnlijk kunnen worden vermeld.

Naar ons bekend is of is medegedeeld zijn dit najaar overleden:

5 sep	Clasina Theodora Maria (Sientje) Koelman	Visserseinde 16	92 jaar
25 sep	Carel SimonStolk	Kerklaan 35	81 jaar
30 sep	Sikke Tichelaar	Havenplein 21	69 jaar
15 okt	Frans Oud, oud-leraar St. Adalbertusschool	Haarlem	40 jaar
18 okt	Branca van Geem-de Groot	Spaarndammerdijk 100	72 jaar
24 nov	Albertus Franciscus Ongena	Schoterhof	87 jaar
4 dec	Franciscus Jan Christiaan Westerweel Oud huisarts te Spaarndam	Bloemendaal	75 jaar

Een Prins in Spaarndam (2)

Prins Willem van Oranje viel zowel in 1568 als in 1572 met een aantal legertjes de Nederlanden binnen. Geen van beide veldtochten verliep succesvol. In september 1572 ontbond een verslagen Oranje, mede ten gevolge van geldgebrek, zijn leger en vertrok naar het gewest Holland, het laatste bolwerk van de opstandelingen.

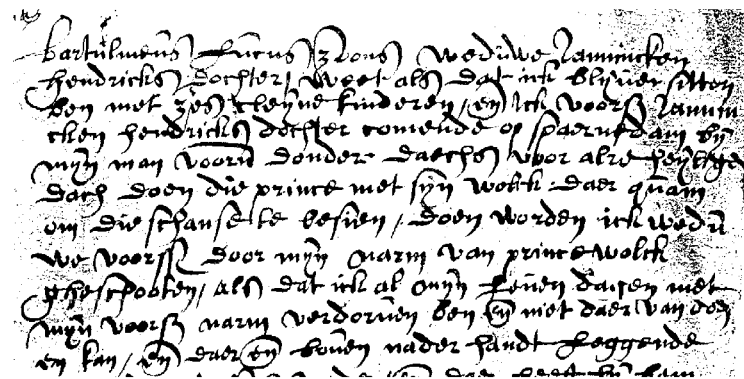

Prins Willem van Oranje (1533-1584)

Op 20 oktober 1572 kwam de prins met zijn “Hofgesin” aan in Kampen. Hij voer vervolgens per galei naar Enkhuizen. Na een bezoek te hebben gebracht aan Hoorn vertrok hij naar Haarlem, waar de Staten (= gewestelijke regering) van Holland zouden vergaderen. Op 29 oktober kwam hij in Haarlem aan. Hij kreeg het Sint Jansklooster als logement toegewezen. Ten einde de prinselijke lijfwacht en alle hooggeplaatste heren niet te ontrieven, werden de driehonderd soldaten van het Haarlemse garnizoen (dat geleid werd door kapitein Wigbolt Ripperda, gouverneur van Haarlem ten tijde van het beleg door de Spanjaarden) tijdelijk buiten de stad gelegerd. (Mogelijk ook in Spaarndam ?).

Op 30 oktober bracht Oranje een bezoek aan Spaarndam. De prins en zijn lijfwacht werden door de schepen van Cornelis Pietersz., Baernt Baernts. en Jan Pietersz, allen zeelieden uit Spaarndam, naar het dorp vervoerd. In Spaarndam aangekomen inspecteerde Oranje er een schans (= fortificatie of bolwerk). Deze inspectie verliep niet onopgemerkt. Een menigte burgers was toegestroomd, in een poging om een glimp van de prins op te vangen. De lijfwacht van de prins had kennelijk enige moeite om de menigte op afstand te houden. Er werd zelfs geschoten. Eén kogel raakte de arm van een zekere Jannincken Hendricksdochter. Volgens haar uit 1580 daterende getuigenis was de arm dermate verwond “dat ick (= Jannincken) al myn leven daegen met myn voor(schreven) arm verdorven ben ende niet daer van doen en kan”. Jannincken was in Spaarndam om haar man, Bartulmeus Lucasz., te bezoeken. Waarschijnlijk was Bartulmeus een soldaat, die deel uitmaakte van het in de schans gelegerde garnizoen. Dit verklaart waarom zijn vrouw zich op 30 oktober in de omgeving van de schans, of wellicht in de schans zelf, ophield.

Het pijnlijke voorval, de (half ?) verlamde arm speelde Jannincken de rest van haar leven parten, had achteraf gezien een voor historici positief effect. De notariële acte die Jannincken in november 1580 liet opmaken is het enige nog bewaard gebleven document waarin het bezoek van Oranje aan de schans van Spaarndam wordt gememoreerd. De acte werd opgemaakt omdat Jannincken een schadevergoeding wilde hebben. Deze schadevergoeding kreeg zij ook uitgekeerd, vermoedelijk op kosten van de stad Haarlem zelf. Mogelijk liep men hiermee al vooruit op de overeenkomst die de Staten van Holland eind april 1581 met de Haarlemmers sloten. De Staten bepaalden toen dat Haarlem 200.000 gulden van landswege uitgekeerd zou krijgen, ter betaling van alle kosten die de stad tijdens het beleg door de Spanjaarden (10/11 december 1572-13 juli 1573) had gemaakt.

Bartulmeus Lucas zoons, weduwe Jannincken hendricksdochter, weet als dat ick blyven sitten ben met zes cleyne kinderen en ick voor(schreven) Jannincken hendricks dochter comende op Sparnedam by myn man voor(noemd) donder-daechs voor alreheylige dach doen die prince met syn volck daer quam om die schanse te besien, doen worden ick wedu-we voor(schreven) door mijn (n)-arm van prince volck gheschooten, als dat ick al myn leven dagen met myn voor(schreven) (n)-arm verdorven ben en niet daervan doen en kan (...).

Een deel van de tekst waarin Jannincken Hendricksdochter over haar aan flarden geschoten arm vertelt (1580).

BRON: GEMEENTEARCHIEF HAARLEM

Hierbij werd ook gedacht aan de betaling van achterstallige soldij, ten behoeve van de soldaten die toen in dienst van de stad waren. Klaarblijkelijk kwamen ook de weduwen van de gedurende het beleg gesneuvelde soldaten in aanmerking voor een “uitkering”. Of hebben zij, alvorens een “uitkering” te ontvangen, eerst nog hun zaak moeten bepleiten bij het Haarlemse stadsbestuur en de Staten van Holland ? De verklaring van Jannincken staat namelijk niet op zichzelf. Omstreeks november 1580 hebben meerdere weduwen en ex-soldaten van het garnizoen dat begin december 1572 Spaarndam tegen de Spanjaarden verdedigde een verklaring laten opstellen door een notaris. De meeste verklaringen blijken ondertekend te zijn door een vertegenwoordiger van het Haarlemse stadsbestuur. Veelal keerde de stad direct (dus reeds in november 1580) een bepaald bedrag uit. Een onderzoek naar deze gang van zaken heeft tot op heden nog maar weinig opgeleverd. Ik hoop hier echter nog op terug te kunnen komen. Wat het bezoek van Oranje betreft beschikken we, afgezien van de verklaring van Jannincken, nog over een korte vermelding in de Haarlemse stadsrekeningen betreffende het jaar 1572. Cornelis Pieterss., Baernt Baernts. en Jan Pietersz. kregen toen in totaal dertig stuivers uitbetaald “van zeeckere schuytvrachten van Sparendam met myn heere den E. Prinche”. Zowel de verklaring van Jannincken als de vermelding in de rekeningen werden reeds in

1898 gepubliceerd door de toenmalige adjunct-gemeentearchivaris van Haarlem, M.G.Wildeman, in diens onvolprezen werkje “Nassau en Oranje-Nassau te Haarlem”. Wildeman gaat daarentegen in zijn geheel voorbij aan het bezoek dat Oranje in 1567 aan Haarlem en Spaarndam bracht.

De verwonding van Jannincken bewijst dat Oranje niet eens zijn eigen lijfwacht in de hand kon houden. Of waren het soldaten van het Spaarndamse garnizoen (of soldaten van Ripperda) die zich misdroegen ? In ieder geval stond het bezoek van Oranje, in tegenstelling tot dat van 1567, absoluut niet in het teken van de vrede. Integendeel. Ongetwijfeld tot groot ongenoegen van de Haarlemse burgerij (en Oranje zelf) vereerde de beruchte Willem van der Marck, Heer van Lumey, op 31 oktober Haarlem ook met een bezoek. Lumey had op 1 april 1572 Den Briel veroverd en zo de invasie van de Nederlanden ingeluid. (Overigens niet tot ieders genoegen, want de voorbereidingen voor die invasie waren nog in volle gang). Sindsdien was Lumey stadhouder in Holland, de plaatsvervanger van Oranje aldaar, geworden. Zowel Oranje als de inwoners van Holland waren niet gelukkig met Lumey. De nieuwbakken stadhouder en zijn soldaten plunderden en moordden wanneer ze maar even de kans daartoe zagen.

Ook in Haarlem. Lumey had tenminste 125 ruiters en een onbekend aantal haakschutters bij zich. Deze bende soldaten plunderde op 3 en 4 november een Haarlems klooster, “terwijl die

Willem van der Marck, Heer van Lumey (ca. 1542-1578)

Prins van Orangien ende die Graeff van der Marck noch beijde presentelyck binnen der stede waren, hoewel nochtans die Prince...dat doer syn eygen wacht...verbieden liet”. Op 6 november verlieten Oranje en Lumey Haarlem, vergezeld door een talrijk gevolg. Er moesten kennelijk dermate veel mensen worden vervoerd dat er tot in Velsen en Beverwijk aan toe

“vanwegen den prinche” karren werden gevorderd. Oranje en Lumey reisden naar Leiden. Oranje deed daar een vergeefse poging om geld in te zamelen, ter financiering van de opstand. De Leidenaren waren niet erg goedgeefs. Een Oranjegezinde historicus typeerde in 1932 de houding van de Leidenaren zelfs als “akelige schrielheid”...

Concluderend kunnen we stellen dat het bezoek van Willem van Oranje, zowel in 1567 als in 1572, van groot belang is geweest voor het dorp (Haarlem even buiten beschouwing latend). De bouw van de Grote Haarlemmersluis, vanaf november 1567, was tenslotte het directe gevolg van het bezoek van Oranje aan Spaarndam in januari van datzelfde jaar. Over het uiteindelijke belang van het bezoek van 1572 valt, dankzij een chronisch gebrek aan gegevens, weinig te zeggen. Schaarse mededelingen in 16^e eeuwse kronieken lijken er op te duiden dat Oranje zich vrij diepgaand heeft bemoeid met de verdediging van Spaarndam tegen de Spanjaarden. Zo benoemde hij persoonlijk de bevelhebber van het Spaarndamse garnizoen, kapitein Gerrit van der Laen. De prins correspondeerde begin december 1572 met Van der Laen, mogelijk over het doorsteken van de dijk in de nabijheid van de schans. Van der Laen is, kort voor de Spanjaarden op 10 december 1572 de schans aanvielen, zelfs nog in Delft bij Oranje op bezoek geweest. Men zou zich dan ook kunnen afvragen in hoeverre het ingrijpen van Oranje in december het gevolg is geweest van de inspectie van 30 oktober 1572. Waarschijnlijk zal deze vraag nooit kunnen worden beantwoord.

Robert Dijk

Literatuur (t.b.v. zowel deel 1 als 2):

- R.Dijk, Willem van Oranje en de Grote Haarlemmersluis te Spaarndam (in voorbereiding).
 - R.Dijk, De val van de schans van Spaarndam op 10 december 1572,in:Dorpsorgaan Spaarndam,29e jrg.1995,nr.4.
 - M.G.Wildeman, Nassau en Oranje-Nassau te Haarlem (1515-1897).Archivalia.,Haarlem 1898,7,27.
 - J.J.Temminck (ed).,W.J.Verwer, Memoriaelbouck,Haarlem 1973,14-15,19-23,134.
 - L.Knappert, Prins Willem's bezoeken aan Leiden,in:Jaarboekje Leiden (1932),46-48.
 - G.Groen van Prinsterer, Archives ou Correspondance Inédite de la maison d'Orange-Nassau,1e série,t.IV (1572-1574), Leiden 1837,36.
 - H.J.P.van Alfén, Dagregister van 's Prinsen Levensloop,in:Herdenkingsbundel Prins Willem van Oranje (1533-1933), Haarlem 1933,433-435.
- Gemeentearchief Haarlem (Stadsarchief):*
- Rood 76.Vroedschapsresolutiën (1566-1570).
 - Kast 19-147 t/m 152. Thesauriërsrekeningen (1567-1572).
 - Loketkas 2-13-14-1 (Ens.nr.698).Notariële acten (1580).
- Archief Hoogheemraadschap van Rijnland:*
- O.A.R.21.Register van de Resolutiën van Dijkgraaf,Hoogheemraden en Hooftingelanden van Rijnland (1537-1585).
 - O.A.R.219.Derde Blaffaert van den Keuren,Kerckgebooden en Willekeuren in den Heemraadschappe van Rijnland.
 - O.A.R.9590.13e Rekening van Rijnland (1566).
 - O.A.R.9592.14e Rekening van Rijnland (1567)

Herstelplan Rijnlands monumentencomplex Spaarndam

Het Gemeenlandshuis in Spaarndam is vast bij elke Spaarndammer bekend. Zelfs ver buiten Spaarndam geniet dit monument bekendheid. Niet alleen omdat het een Rijksmonument is, maar nog meer omdat het een belangrijke rol heeft gespeeld -en nog speelt- in de geschiedenis van Rijnland. Misschien minder bekend is dat er op “de werf” in Spaarndam nog meer monumenten staan: de zogenaamde hout- en timmerloods.

Het oorspronkelijke Gemeenlandshuis is gebouwd in 1552. Zo'n 70 jaar later, in 1622, werd een ingrijpende reparatie of een gedeeltelijke nieuwbouw uitgevoerd. Deze werd in het midden van diezelfde eeuw weer gevolgd door een restauratie. Hierbij was de bekende architect Pieter Post betrokken.

Ook nu is het Gemeenlandshuis weer aan een grondige opknapbeurt toe. Deze opknapbeurt wordt vooral veroorzaakt door vocht en verwerking. Het vocht in of beter gezegd uit de Spaarndammerdijk trekt door de muurwerken waar de dijk tegen “leunt”.

Het optrekkende en binnentrekkende vocht tast hoe langer hoe meer het metsel- en stucwerk aan. Een gevolg hiervan is ook dat het binnen al snel muf ruikt. Dat is niet prettig voor de gebruikers van het pand. Er is een kantoor en een werkplaats gevestigd. Ook wordt er regelmatig vergaderd door zowel ambtenaren als bestuurders van binnen en buiten Rijnland. Een ander deel is in gebruik als woonhuis.

Behalve het vocht in de muren is ook veel van het houtwerk aan vernieuwing toe. Datzelfde geldt voor goten en het voegwerk. Groot onderhoud is niet bijzonder, het vernieuwen van goten en voegen van huizen is iets wat meestal om de 25 à 30 jaar moet gebeuren. Harde voegen houden het langer uit. Het aanbrengen van harde voegen in zachte gevelsteen geeft echter problemen, het water kan niet weg, waardoor bij vorst de voeg eraf wordt gedrukt! Het Gemeenlandshuis heeft, u raadt het al, zachte gevelsteen en zachte voegen. Die voegen moeten voor het overgrote deel worden vernieuwd. Dit is een precies karwei dat nog echt vakmanschap vereist. Vakmanschap is ook nodig om binnen in het gebouw delen van diverse houtconstructies te vervangen. Zowel houtworm als de bonte knaagkever hebben hier al diepe sporen nagelaten.

Ook voor de al eerder genoemde hout- en timmerloods geldt dat ze aan groot onderhoud toe zijn. Bij deze loods is veel vurehout toegepast als buitenbekleding. Dit vurehout is nagenoeg geheel aan vernieuwing toe. Ook voor de daken van beide loods is veel onderdelen verstevigd of vervangen moeten worden.

Voordat het zover is dat er gestart wordt met de uitvoering, moeten de plannen eerst worden goedgekeurd door de dienst Monumentenzorg. De medewerkers van deze dienst kijken kritisch naar het materiaalgebruik en de wijze waarop gerestaureerd wordt. Pas nadat de gemeente de bouwvergunning heeft verstrekt en Monumentenzorg heeft ingestemd met de voorstellen, kan worden gestart. Voor het hele plan heeft het algemeen bestuur van Rijnland meer dan twee miljoen gulden beschikbaar gesteld. Al het werk aan het Gemeenlandshuis wordt aan aannemers uitbesteed, terwijl veel van het werk aan de beide loods door eigen mensen zal worden aangepakt. Ook een andere loods, de zogenaamde kettingleeds wordt aangepakt. Hier zullen o.a. een was- kleed- en verblijfsruimte voor de ca 10 mensen die “op de sluis en aan de werf” verbonden zijn worden ondergebracht.

Elke verbouwing leidt tot ruimte-behoefte. Dat geldt ook hier. Bij het complex horen volkstuinen. De laatste tijd zijn er enkele vrijgekomen, terwijl een andere huurder tijdelijk zijn tuin zal moeten missen. Binnen een jaar zal aan deze huurder een andere volkstuin worden aangeboden. Als alles meezit gaat de restauratie nog in 1997 van start.

Hoogheemraadschap van Rijnland

De onthulling

Na het 125-jarig jubileum feest van de Spaarneschool op de Kolk alhier, beloofden de kunstenaars uit Ruigoord de school een cadeau.

Wat in het vat zit verzuurd niet.

En ja, in de week voorafgaand aan 25 oktober was er volop activiteit op de speelplaats.

Er werd gegraven en getimmerd.

Het resultaat was iets groots, iets "ingewikkeld" groots.

De feestelijke onthulling zou 25 oktober tijdens een weeksluiting plaatsvinden.

De kinderen voerden eerst een toneelstuk op en daarna barstte Ruigoord in alle hevigheid los.

Met luid tromgeroffel, onder toezien oog van vele steltlopers, kwam het beeld "Klaasje van Kieten" onder het doek vandaan.

Wij waren er zeer van onder de indruk.

Bovendien is dit een heuglijke tijding door heel het dorp, want Hansje Brinker, die al zo lang alleen op zijn sokkel staat, heeft er nu een vriendje bij. Mooi toch?

Jan Zwetsloot

Spaarndam past.....(nog niet)

Eindigt Spaarndam oostelijk nog steeds onbeslist: landerijen, golfparken, plukken bos, venen en zanden, waarop ver vooruitgeschoven de Ruigoorders (nog) stand houden, naar het westen toe is het al niet veel beter.

Elk toegeworpen lijntje, waarmee de kavels d'een na d'ander keurig aaneengeregen, grondig gewassen en goedgekeurd door de Nederlandse Vereniging voor Huisvrouwen, binnengehaald moeten worden, breekt langs de rafelige randen rond dit dorp.

Iedere aanslag in de vorm van verkeersdrempels of bij elke flauwe bocht kleintjes rotonde en her en der verspreid staande grove betonnen bakken onkruid en dergelijke post-moderne onzin wordt effectief afgeslagen. Smakeloosheid is in de aanbieding vandaag de dag. Kijk maar om u heen, het is een grote uitverkoop van langestraten huisels met carport met pergola, waaronder, gecontroleerd door de buurman, iedereen zaterdagochtend zijn voiture aan het washen en shinen is.

Ach het wonen is natuurlijk geen kunst hier zo helemaal naturel, zo helemaal zonder al die eigentijdse ongemakken. Je raakt er licht wat onbevangen van, je denkt dat het allemaal maar gewoon is dat dit dorpje temidden van de elementen zo keurig op koers blijft. Met die elementen zit het trouwens wel goed, het zijn de plannenwerpers waarvan we te duchten hebben. Zelfs als we echt geen plannen nodig hebben, worden we ermee belaagd. Veel aanslagen hebben we inmiddels overleefd.

Maar op het moment dat elders op een mooie zaterdagochtend het laatste restje naturel, onder luid gejuich van alle buurmannen en buurvrouwen - zo tussen het washen en het shinen in - verdwijnt onder een

betonnen mini-rotonde annex bloembak, dan moet ik nog maar zien of we de plannenvloed kunnen weerstaan en bijvoorbeeld 2010 zullen halen zonder een hangende flitstrein naar Japans model tussen de beide Schiphollen boven onze hoofden.

Enfin, laten we niet op de zaken vooruit lopen. Voorlopig is Ruigoord nog niet gevallen en bij de Zijkanalen geven de schippers zich ook zomaar niet gewonnen.

De flanken zijn nog steeds goed bemand.

En de westkant? Wie houdt daar de verte ver, het zicht vrij? Wel, tussen IJ en Spaarne zwaait Bouma de scepter en dat is mooi, want je hoeft hem maar aan te zien en je weet het, hij meent het. 's Mans principe is erg duidelijk: sta je ergens voor dan wijk je niet. Dat hebben ze geweten aan de overkant. Radeloos, omdat ze nog altijd maar afstand moeten houden, hebben ze, nog niet eens zo lang geleden, in

het holst van de nacht, de Vondelweg 200 meter vooruit proberen te schuiven, zodat ze op die manier makkelijker zouden kunnen aanklampen... U begrijpt dat onmiddellijk de Wet van Bouma in werking trad. Hoe hij zo vlug ter plekke kon zijn weet niemand, maar hij stond er en hij week niet. En toen u en ik uit onze bedden kwamen was het alsof er niets gebeurd was, elk grassprietje stond weer op zijn plaats. Onze Bouma dus, de ruiter aan de rand, de wachter in het westen.

Ach de man moet wel, want zeg nou zelf, als Veel-En-Nog-Meer-Van-Hetzelfde ook dit dorp zou opslokken, zouden wij ons waarschijnlijk wel aanpassen; we zouden elkaar verhalen vertellen over het oude Spaarndam; we zouden een steunfonds oprichten om de Kolk tent in stand te houden, maar Bouma...? hij zou op zijn brommer van de ene verkeersdrempel naar de andere verkeersdrempel, van rotonde naar rotonde... en waarheen?

Tja, je hoor het niet, je ziet het niet en je weet het niet, maar er is heel wat voor nodig om dit dorp overeind te houden. Koop uw eieren eens bij Bouma, je betaalt er niet te veel en ze zijn zeer smakelijk. Word je vaste klant dan wil hij nog wel eens een tipje van de sluier oplichten, hoewel... dat hangt er maar net vanaf.

Jan Zwetsloot

Don Bosco Spaarndam groeit uit zijn jasje "Vrijwilligers gevraagd"

Na het kamp in Frankrijk en een welverdiende zomervakantie, is het nieuwe clubjaar in september weer van start gegaan. En hoe! Op de "Doe-de-doe-dag" hebben we het een en ander laten zien van de activiteiten van Jeugdvereniging Don Bosco: sport, spel, creativiteit en buitenleven.

Inmiddels draaien de groepen alweer volop. Door het mooie weer aan het begin van het clubseizoen hebben we al veel kunnen profiteren van ons nieuwe speelveld bij de Bunker. Gelukkig zagen we niet alleen de vertrouwde gezichten van onze leden, maar ook een flink aantal nieuwkomers. Het ledental groeit en er is alweer een extra clubavond bijgekomen.

Veel kinderen komen trouw elke week naar de clubavonden toe. Nieuwkomers zijn altijd welkom om een keer te komen kijken en mee te doen. Om de clubavonden voor alle betrokkenen leuk en gezellig te houden zijn heel wat vrijwilligers nodig.

Gelukkig konden we al een paar enthousiaste nieuwe leiders begroeten, maar we kunnen er best meer gebruiken.

Wij zijn dan ook op zoek naar enthousiaste mensen vanaf 17 jaar, die het leuk vinden om samen met andere vrijwilligers in een gezellige sfeer activiteiten te organiseren voor kinderen, zoals knutselen, spelletjes en sport-activiteiten. We verwachten geen duizendpoten die dit allemaal even goed kunnen! Denk je dat club geven bij één van de leukste verenigingen van Spaarndam iets voor jou is, neem dan contact op met Nico van Geldorp voor verdere informatie. Zijn telefoonnummer: 537 37 85.

Koos Pelsser en Annelies Zoomers

In het Dorpsorgaan zullen we opnieuw kennis gaan maken met al dan niet bekende dorpsgenoten. In het verleden zijn het vooral de “echte” Spaarndammers die aan het woord zijn geweest. Maar we weten allemaal dat er in de loop der jaren veel mensen hier zijn komen wonen die zich inmiddels ook al echte Spaarndammer voelen.

De familie Pelsser, Koos en Annelies met hun vier kinderen van 12, 10, 8 en 5, woont op de Westkolk. Langzamerhand begint hun huis, na de zeer ingrijpende verbouwing, een klein paleis te worden. Als je binnen komt ruik je nog steeds de geur van verbouw en vers schilderwerk en dat zal nog wel een tijdje duren. Na het grove werk van de aannemer zal het doe-het-zelfaspect de boventoon voeren. Koos en Annelies komen oorspronkelijk allebei uit een dorp: Koos uit Epen, in het verre Zuid-Limburg, en Annelies uit een wat stadser dorp, Bloemendaal. Ze woonden in het centrum van Haarlem. “Maar”, zegt Koos, “zonder kinderen is een stad wel aardig maar met kinderen is een dorp een betere plaats om ze te laten opgroeien. En” voegt Annelies er aan toe, “in de stad zien ze maar dingen die beter nog een tijdje verborgen kunnen blijven... om over de hondepoep maar te zwijgen”. Het werd dus Spaarndam. Binnen de gemeente Haarlem, zodat Koos zijn raadswerk kon blijven voortzetten en een huis dat voor hen betaalbaar was. Het was wel heel erg krakkemikkig, dat bleek wel toen er uiteindelijk een aannemer in aan het werk moest gaan. Alleen de muren bleven overeind staan. Binnen knappert nu het hout in de open haard. Een regenkapje op de schoorsteen is geen overbodige luxe want het gesis in het vuur laat horen dat het buiten weer eens hondeweer is. Op mijn vraag of Spaarndam (-West) Haarlem is zegt Koos volmondig “ja, maar de gemeentegrens zou eigenlijk ergens anders moeten lopen. Oost moet bij West en dus bij Haarlem”, vindt Koos. “Nee”, zegt Annelies er welgemeend achteraan, “net andersom!. Alleen dan blijft Spaarndam dorps en landelijk”. Volgens Koos heeft Haarlem echter veel meer te bieden, vooral financieel. En er zijn toch altijd wel raadsleden die zich extra inzetten voor Spaarndam. Koos noemt daarbij vooral de helaas overleden Chris van Warmerdam. Het behoud van de subsidie voor het Dorpshuis noemt Koos dan ook als een hommage aan Chris, die zich in de raad altijd sterk heeft gemaakt voor deze belangrijke dorpsvoorziening. Als (voormalige) buitenstaanders kunnen Koos en Annelies een duidelijke omschrijving geven van “de” Spaarndammer: toch wel moeilijke mensen met een sterke neiging tot vergaande sociale controle. Eigenlijk willen ze geen mensen van buiten er meer bij hebben, maar het zijn toch ook de Spaarndamse huiseigenaren zelf die de prijzen van hun onroerend goed dusdanig opschroeven dat de huizen voor de meeste Spaarndammers onbetaalbaar zijn geworden. “Maar”, voegt Annelies er aan toe, “de mensen in het dorp kennen een sterke betrokkenheid met elkaar. dat geeft het wonen in een dorp als Spaarndam wel degelijk een meerwaarde”. Ik vraag Koos hoe hij terugkijkt naar Limburg. Ooit nog eens teruggaan? “Met vakantie!” is het lachende antwoord. Epen is zo heel anders, volgens Annelies eigenlijk een stukje buitenland. Zuid-Limburg is zo veel mooier dan Kennemerland. Ik breng het gesprek op het werk. Koos heeft jarenlang in Haarlem gewerkt voor het WEB, het platform dat toeziet op voorzieningen en belemmeringen voor gehandicapten. Nu werkt hij zelfstandig en maakt beleidsnota’s voor overheidsinstellingen. Zo is hij nu bezig met een rapport over het vervoer van gehandicapten. In de meeste regio’s is men overgegaan op collectief vervoer, maar het is vaak veel beter om maar weer terug te gaan tot het verstrekken van individuele regelingen. Koos is dus een kleine zelfstandige. Veel gemeenten gaan steeds meer over tot het

aantrekken van externe deskundigheid op het gebied van welzijnsprojecten. Annelies is in het dorp natuurlijk ook geen onbekende. Zij geeft leiding aan de Stichting voor Kinderopvang in ons dorp. Een “club” die nogal eens aan de weg timmert. Nu bijvoorbeeld weer met de plannen om een deel van Fort-Zuid te gaan benutten voor activiteiten met kinderen. De peuterspeelzaal is een echte Spaarndamse aangelegenheid. Het lijkt erop dat nagenoeg alle kinderen uit Spaarndam tussen de 2 en 4 jaar oud gedurende enige tijd de speelzaal bezoeken. Wat betreft de kinderopvang is het anders. Om te kunnen draaien zal het nodig blijven om in de directe omgeving kinderen te “werven”. De helft van de deelnemers komt dan ook van buiten het dorp. Natuurlijk komt ook het fenomeen Dorpsraad nog even ter sprake. Koos vindt het heel belangrijk dat Dorps- en Wijkraden goed functioneren. Het blijft echter altijd de vraag of de overheid naar de mensen uit het dorp wil luisteren. Politieke lobby zal dan ook nodig zijn. Eigenlijk zou een Dorpsraad zoals in Spaarndam, waar je toch wat verder van de stad af zit, meer status moeten krijgen. Meer verantwoordelijkheid ten aanzien van het openbaar beheer en meer zeggenschap over de besteding van financiën. Blijven er tenslotte nog wensen over, vraag ik aan het eind van het gesprek. En, het kan niet missen, het verkeer komt natuurlijk ter sprake. De druk van het verkeer op de Dijk is natuurlijk een blijvende zorg. Maar ook het parkeren op de Westkolk zou teruggedrongen moeten worden. Een voorwaarde is dan wel, aldus Koos Pelsser, dat er een goed alternatief wordt gevonden. Het probleem moet natuurlijk niet naar een andere plek worden verplaatst (Kerklaan).

Kees Duinker.

Even kennismaken

Na een paar maanden “zonder”, heeft de St. Adalbertusschool vanaf 1 januari weer een directeur. Het is Rob Storm van ‘s Gravezande, tot dan directeur van de basisschool Klippeholm in Hoofddorp. Dat is een school met iets meer leerlingen dan de school hier in het dorp. Oorspronkelijk komt de familie Storm van ‘s Gravezande (man, vrouw en 2 kinderen van 23 en 21) uit Den Helder waar de vader van de nieuwe schooldirecteur marineofficier was. Zijn echte “roots” liggen in Indonesië. Nog deze zomer heeft hij dat land bezocht en de huizen gezien waar zijn vader en moeder zijn opgegroeid. De familie Storm van ‘s Gravezande wil weg uit Hoofddorp omdat de overlast van Schiphol voor hen te erg wordt. Vooral de luchtverontreiniging vinden ze daar de spuigaten uit lopen. De heer Storm van ‘s Gravezande denkt en hoopt dat het in Spaarndam wat dat betreft minder erg is. De nieuwe schoolleider verwacht in Spaarndam een echte dorpschool aan te treffen. De afgelopen tijd heeft hij de sfeer op school al een paar maal kunnen proeven, ook tijdens de vergaderingen van het team en het schoolbestuur. Hij merkte dan al dat er een grote betrokkenheid is van veel ouders en dat het geen school is waar (zoals hij zes jaar geleden in Hoofddorp aantrof) puin geruimd moet worden. De zaken zijn op de St. Adalbertusschool goed geregeld. De heer Storm van ‘s Gravezande heeft van zichzelf niet het gevoel echt autoritair te zijn. Hij houdt dan ook van veel “samen doen” en van “aanspreekbaar te zijn”. De komende maanden zal de familie uitkijken naar een nieuwe woonplek. Dat kan Spaarndam zijn maar het kan ook Velsen of Heemskerk worden. Op 6 januari, de eerste schooldag na de kerstvakantie, kunt u met de nieuwe schooldirecteur kennis maken tijdens een nieuwjaarsbijeenkomst in de St. Adalbertusschool.

Kees Duinker

Open dag Forten van Spaarndam

Zaterdag 16 november is met verrassende belangstelling Fort-Zuid bezocht, aantallen van rond de 2.000 bezoekers zijn gezien en genoemd. Als “Vrienden van de Forten” waren wij aanwezig om ons te profileren, om zelf de sfeer te proeven en eigenlijk ook om een kleinschalig “marktonderzoekje” te verrichten omtrent de levensvatbaarheid van een “Vriendenclub”.

De sfeer was prima, hetgeen mij al opgevallen was op de zaterdag ervoor toen met man en macht het Fort-Zuid bezoekklaar gemaakt werd. Op de vrije zaterdag staan daar toch maar een twintigtal enthousiastelingen belangenloos puin te ruimen en spinnenwebben te ontmantelen. Het valt niet te ontkennen dat je dan al een stukje positief idealisme meekrijgt.

En dan zaterdag de 16^e zelf zijn er, conform de afspraak, om 10.00 uur twee “Vrienden” aanwezig om het kraampje te bemannen. Al lopende naar Fort-Zuid geniet ik van de omgeving. En als door de licht optrekkende ochtendmist het Fort opduikt betrap ik mezelf op een opmerkelijk chauvinistisch gevoel. In en bij het Fort tref ik allerlei andere vroege vrienden, bestuursleden, recreatieschappers, etc.

Allemaal aanwezig met maar een doel: hopen dat we ons enthousiasme c.q. onze boodschap over kunnen brengen op de bezoekers.

Vanaf 10.00 uur liep het storm, het leek wel een dorpsontmoetingsplaats. Oud en jong trokken door de gangen. Onze doelstelling - het propageren van het belang van een vriendenclub en de daarvoor noodzakelijke donateurs werven - was binnen “no time” een groot succes. We konden het bijna niet bijwerken en stonden versteld van alle spontane donaties. Tegen het eind van de dag konden we vaststellen dat we zo’n 100 “Vrienden van het Fort” (onze broodnodige achterban) hadden ingeschreven.

Doelstellingen “Vrienden van het Fort”

Dit alles was voor ons natuurlijk de bevestiging die wij nodig hadden om “Vrienden van de Forten” - in oprichting - zo spoedig mogelijk om te zetten in iets concreets.

In kort bestek nemen we nog even onze doelstellingen met u door:

- het (doen) verrichten van onderhoudswerkzaamheden,
- het ondersteunen van activiteiten en gebruikersgroepen,
- het voeren van propaganda,
- het werven van donaties.

Let wel, de vrienden ondersteunen het beleid van de Stichting Krayenhoff, onze doelstellingen zijn dus altijd een afgeleide van de doelstellingen van de stichting.

Aanmelding als “Vriend van het Fort”

Voor meer informatie of aanmelding als actieve of passieve “Vriend”:

Paulien Roos, Clara van Spaarnwoudestraat 42, 2064 WR Spaarndam, telefoon 023 538 84 92.

Ook kunt u rechtstreeks doneren (minimaal f 10,-) via de Rabobank, rekeningnummer 11.83.21.102 o.v.v. Vrienden van de Forten.

Eerstvolgende Vriendendienst: “Het knotten der wilgen”

Onze eerstvolgende concrete “Vriendendienst” is het knotten van de wilgen i.s.m. Vereniging Behoud Hekslootpolder en Stichting Ecologisch Beheer, om en nabij de Forten op 11 januari a.s. van 10.00 uur tot 15.00 uur. Dat we daar hulp bij kunnen gebruiken mag duidelijk zijn. Heeft u zin of tijd om mee te helpen, “Vriend” of geen vriend, dan kunt u zich melden op het verzamelpunt Fort-Zuid zaterdag 11 januari a.s.

Wij zijn van plan u regelmatig op de hoogte te houden van onze voortgang en alle activiteiten omtrent de Forten en het munitieterrein. We weten dat we nog een lange weg te gaan hebben, laat dat nu net de uitdaging zijn die we nodig hebben!

Namens de “Vrienden van de Forten” i.o. Sabrina Werkhoven

Natuur rondom

Het is nog voor Sinterklaas als ik dit schrijf, maar wat nu te zien is kan rondom de jaarwisseling ook nog (als we tenminste dan niet heel erg dik in de winter zitten). Wat in deze tijd opvalt zijn natuurlijk de vogels. Vaak gasten uit hoge streken. Ik zag al grauwe ganzen overvliegen en natuurlijk zijn de smienten ook alweer op bezoek gekomen. Die kent u vast wel: dat kleine eendje, waarvan de mannetjes mooi gekleurd zijn. Vooral de gele streep op de kop is heel opvallend. In grote groepen zitten ze op het land of in het water. Die combinatie hebben ze nodig: land en water. Als ze zich volgevreten hebben met gras, gaan ze het water in. Ze happen dan veel water binnen om het voedsel beter te laten verteren. De vogelhut aan de Kerkweg in Spaarnwoude is trouwens een prachtplek om de smienten te bekijken of te beluisteren. Ze maken niet het welbekende geluid van onze eigen wilde eend, het is meer een hoog gefluit. Zoiets als pieuuw, pjieeuw en dan bijna de hoge C. Smienten zijn zogenoemde wintergasten. Na de zomer verzamelen ze zich in hun broedgebied Lapland en trekken vervolgens massaal naar Nederland. Dat moet al heel lang zo zijn, want ik kwam een verslag tegen van de bekende Jac. P. Thijsse uit 1907 waarin hij een tocht beschreef naar de dijk van de Zuiderzee bij Durgerdam. Ook nu nog kun je op dezelfde plek duizenden smienten zien.

Wjieuw, wjieuw... zei Thijsse al in 1910. En ook nu zitten de smientjes achter de dijk.

Terwijl ik dit zit te noteren zie ik buiten enkele spreeuwen zich te goed doen aan de vruchten van de sleedoorn. Dat kan nu, want de vorst is er overheen geweest. Dan pas zijn die kleine pruimpjes lekker. Proef zelf maar eens. In het najaar zijn het echte bekkentrekkers, de binnenkanten van je wangen komen ervan tegen elkaar. Maar later, in de winter, zijn

ze prima te eten.

Ook die spreeuwen zijn gasten. Onze eigen spreeuwen zijn naar Zuid-Engeland of Spanje vertrokken en de vogels die we nu zien komen uit Noorwegen en Zweden. In de Houtrakpolder is sinds kort een prachtig nieuw plassegebied gekomen. Niet te diep, zodat heel veel vogels er een voedselplek hebben gevonden. Grote aantallen steltlopers zijn er in voorjaar en najaar te zien. En bijna de hele zomer waren er ook grote groepen lepelaars waar te nemen.

De vele bosjes in Spaarndam zijn ook mooie plaatsen om af en toe leuke vogels te zien. Natuurlijk de koolmezen en de roodborstjes, maar ook in de winter goudhaantjes, boomkruipers en soms wel roofvogels. En ook dit jaar hebben de beplantingen mij weer een grote hoeveelheid hazelnoten gegeven. Ieder jaar is er echter de vrees dat de snoeiwoede van de gemeente toe zal slaan. Let maar eens op de hazelaar in februari. Als het maar even voorjaar lijkt te worden laat deze struik een massa aan goudgele katjes zien, de vrouwelijke bloemen moet je echt zoeken. Ze zijn heel mooi maar heel klein en verborgen tegen de twijgen. Bovenstaande schets is maar een impressie. En een opwekking om er eens op uit te trekken, gewoon rondom het dorp. Neem een verrekijker mee, dan zie je meer! Kees Duinker

De Stompe Toren hoort ook bij Spaarndam

Spaarndammers houden van hun historie en leven met hun monumenten. Dat is al vaak bevestigd (Spaarndam 700, Historische werkgroep etc.) maar het bleek wel heel erg sterk op zaterdag 16 november, de open dag van de nieuwe Stichting Krayenhoff, ofwel van “de forten”. Zeer veel Spaarndammers begaven zich in de spelonken van de oude verdedigingswerken en troffen daar niet alleen elkaar maar ook informatie over de vereniging Hekslootpolder, het Noordhollands Landschap en de Historische werkgroep. Ik moet zeggen dat ik als voorzitter van de Stichting Vrienden van de Stompe Toren een beetje jaloers was op de prille Stichting Krayenhoff. Want in vergelijking met deze open dag is de Spaarndamse belangstelling voor de Stompe Toren relatief gering. Natuurlijk, de forten zijn veel spectaculairder en zijn ook een veel groter monument. Maar de Stompe Toren is, zeker naar de mening van de vele vrijwilligers die voor het oude kerkje actief zijn, niet minder dan een parel in het polderlandschap van Spaarnwoude. Van die vrijwilligers, en ook van de donateurs, zijn er betrekkelijk veel afkomstig uit Haarlem en Halfweg. Toch zijn Spaarndam en Spaarnwoude al sinds de middeleeuwen met elkaar verbonden door het kerkepad, tegenwoordig een fietspad, dat rechtstreeks bij het kerkje uitkomt. En het kerkelijk gedeelte van de Stompe Toren is nog steeds juridisch eigendom van de Nederlands Hervormde Gemeente Spaarndam, die het gebouw reeds eind vorige eeuw in erfpacht overdroeg aan de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Sinds een jaar of vijftien verhuurt die gemeente het kerkje aan het Gilde van de Stompe Toren. Het Gilde organiseert in de periode april-oktober elk jaar tentoonstellingen van beeldende kunst en concerten. Door het Gilde werd in 1988 de Stichting Vrienden van de Stompe Toren opgericht, met twee doelstellingen: geldmiddelen bijeen te brengen en de restauratie van de Stompe Toren aan te pakken. Daarin zijn we tot op heden redelijk geslaagd. De restauratie is voor een belangrijk deel voltooid en de kosten daarvan, zo’n f 450.000 werden ongeveer 50/50 gedekt door subsidies van Rijk, Provincie en Gemeente enerzijds en donateurs en sponsors anderzijds. Maar er is nog veel werk te doen, o.a. de laatste fase van de restauratie. We hopen dan ook nog veel nieuwe donateurs en vrijwilligers uit uw midden te mogen begroeten.

Kees van der Sluys, 537 18 50

Secretariaat Gilde van de Stompe Toren
Jacq. de Jong
Fr. Netscherstraat 18
2024 KS Haarlem
telefoon: 525 49 41

Secretariaat Vrienden van de Stompe Toren
C. Koster
van Nouhuysstraat 21-I
2024 KT Haarlem
telefoon: 525 25 44

Wist u dat u in de Stompe Toren uw burgerlijk huwelijk kunt laten voltrekken?
Inlichtingen op het stadhuis, telefoon 020 407 90 00.

In een volgend nummer van het Dorpsorgaan zullen wij u informeren over het programma voor het seizoen 1997

Plattelandsvrouwen, “Het zal wel goed zijn!”

Als je deze vereniging niet kent, denk je misschien: “ach, plattelandsvrouwen, ’t zal wel goed zijn, daar voel ik me nog niet zo toe aangetrokken. Misschien nog even wachten totdat ik wat ouder ben.” Maar let wel: zo plat zijn die plattelandsvrouwen niet! Niet letterlijk genomen natuurlijk en figuurlijk ook niet. En zeg nou zelf: “what's in a name”. Maar daar wilde ik het eigenlijk niet over hebben, wel over wat het allemaal inhoudt en wat er zoal gedaan wordt, want dat is natuurlijk belangrijk! De fietsdag, waar menigeen zich op verheugt, ’s morgens op een mooi punt verzamelen en dan, hup op de fiets. Op tijd een lekker “bakkie”, en een hapje eten tussen de middag. Over eten gesproken, op een van onze afdelingsavonden kwam een groenteman vertellen over exotische groente- en fruitsoorten, terwijl hij ook nog een lekker hapje klaarmaakte, **dat was smullen!!** De handwerkgroep, die maken de mooiste kunstwerkjes. Excursies worden er gemaakt, bijvoorbeeld laatst naar de afvalverwerkingsinstallatie te Amsterdam, waar ons huisvuil verwerkt wordt, zeer interessant. En de duinexcursie, de wonderlijke wereld van de insecten, waarvan we nu weten dat de oorworm (orekruiper) kan vliegen. En zo wordt er nog veel meer gedaan. Iedereen kan en mag haar steentje bijdragen, wat het ook mag zijn. We hebben een ontzettende gezellige afdeling plattelandsvrouwen in Spaarndam. En wilt u uw dorpsgenoten wat beter leren kennen, bezoek dan eens een afdelingsavond en overtuig uzelf. U zult er geen spijt van hebben. Om alvast een indruk te krijgen volgt nu het programma voor de komende maanden:

14 januari 1997	Spellenavond
11 februari 1997	Jaarvergadering en kienen
11 maart 1997	Mevr. Marion Rill uit Spaarnwoude Doe-avond: Paaskaarten maken
8 april 1997	Atje Keulen Deelstra uit Irnsum (Frl.) met Schaatsen
7 mei 1997	Excursie Tuschinski theater Amsterdam
13 mei 1997	Grand Marnier , een feestelijke avond met natuurlijk Grand Marnier

Namens het bestuur van de plattelandsvrouwen afd. Spaarndam
Joke van Lieshout

De winter
in het schrift van Theeuwus Amelink

- Groene kerst, witte pasen	- Damp spaart sneeuw
- Mist: vorst in de kist	- Afgaande maan
streng vorst zal vergaan
- Onweer in 't dorre hout
dat maakt de zomer koud	- Een zachte dooi is een wisse dooi

De vinger aan de pols

Op de openbare vergadering van de Dorpsraad van 29 oktober waren de Verkiezingen en het Verkeer de hoofdschotel. Daarnaast vergden Schiphol en de stichting Krayenhoff de nodige tijd. Desgevraagd bleek er geen gelegenheid meer om te discussiëren over andere belangrijke zaken.

Voor “bestuurlijke herindeling” bijvoorbeeld werd door de voorzitter verwezen naar de vorige vergadering, die van zeven maanden geleden, 15 april dus.

Toen probeerden de heer IJsselmuiden en wethouder van Essen de toon te zetten vanwege het belang dat Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft bij een welwillende opstelling van de Spaarndammers t.a.v. het voortbestaan van deze gemeente. Die welwillendheid is er tot dusver zeker. Het is echter de vraag of dat zo zal blijven.

Nu zeven maanden later valt het volgende te noteren:

- De bewering van wethouder van Essen dat Haarlem het Hekslootpolder-gebied voor 50% wil bebouwen bleek te berusten op een luchtballonetje, een fabeltje dus. Derhalve een kinderachtige poging om bewoners van het oude dorp voor zijn karretje te spannen.
- Haarlemmermeer blijkt evenmin toe te geven aan bovenbedoelde expansiedrift en houdt Zwanenburg en omgeving binnen zijn grens, de Ringvaart (hetgeen te verwachten was).
- Ruigoord en omgeving gaat naar Amsterdam. Verder tegenstribbelen zal opheffing van de gemeente alleen maar versnellen.
- Staatssecretaris Van der Vondervoort acht de gemeente Bennebroek dermate klein met ca 5000 inwoners dat deze geen kans heeft als zodanig te blijven bestaan. Dit geeft te denken voor Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Bij een bestuurlijke herindeling weet men nooit wat er hoe en wanneer tot stand komt, want de landspolitiek en de ministers beslissen. Het is niet verstandig om de kop in het zand te steken, noch om de hakken daarin te zetten wil men niet onnodige strijd en daarom onrust verwekken. De Dorpsraad heeft dat tijdig ingezien en stelt zich loyaal op. Partij kiezen voor Haarlem dan wel voor Haarlemmerliede en Spaarnwoude veroorzaakt tweedracht en daardoor functie verlies. Gewaakt moet er echter voor worden dat niet plotseling nog andere gemeenten in het spel omtrent Spaarndam komen, zoals in 1927 Velsen of Amsterdam.

Tot nu toe ziet het er naar uit dat het zwaartepunt van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude zich niet in oostelijke richting gaat verplaatsen, zoals was geschied bij fusie met Zwanenburg e.o. Dit heeft tot gevolg dat Haarlemmerliede en Spaarnwoude zich nog meer gaat profileren te Spaarndam omdat hier een groot deel van de inwoners is gevestigd. Spaarndam-Oost wordt nu al Spaarndam genoemd tot en met Buitenhuisen en Spaarndam zal derhalve Spaarndam-West worden voor de buitenwereld.

De Dorpsraad mag geen discussie-partner zijn bij de plannen welke worden gesmeed voor het werf-terrein aan het Spaarne, Spaarndam-Zuid. Dit omdat de Dorpsraad voor een voortzetting van bedrijvigheid aldaar kiest omdat wonen-werken-vertier onafscheidelijk zijn voor het verder functioneren als dorp. Woningbouw, jachthaven-accomodatie en recreatie worden daarom niet gewenst daar.

Buitenspel zetten van de Dorpsraad kan niet worden gedoogd, de leden zijn net zo goed gekozen - en nog wel persoonlijk - als de Gemeenteraad.

G.P. Stapel
oud-voorzitter Dorpsraad

De kanonnen van Spaarndam

Naar aanleiding van het artikel **De kanonnen van Spaarndam** het volgende:

De opsomming van de onderdelen van de Stelling van Amsterdam in het Dorpsorgaan 30^e jaargang 1996 nr. 3 door Herman Radema, betreffen alleen die onderdelen welke deel uit maken van de Positie van Spaarndam. Aan de oostzijde van de dam in het Spaarne zijn nog een aantal onderdelen te zien, bijvoorbeeld:

- De wachterswoning aan de Genieweg bij Zijkanaal-C en de daarbij behorende Genieloods,
- de Genieweg in de Inlaagpolder en Houtrakkerpolder, welke helaas omgedoopt is tot Inlaagpolder, de loswal daar ter plaatse was de plek waar een pontonbrug gelegd kon worden op een tijdstip dat de stelling in gereedheid werd gebracht,
- de weg der Domeinen (op kadastrale kaarten Genieweg) nu een onderdeel van de Lage Weg, nog herkenbaar aan zijn klinkerbestrating tussen het Kerkpad en de molen “de Slokop”,
- het kruitmagazijn op het terrein van de firma Polderman, onlangs is de nog resterende fundatie met opbouw ingepakt met metaalbeplating (de originele opritbestrating ligt nog op het talud van de Spaarndammerdijk),
- de (wilgen)beplanting langs de Lage Dijk naar Penningsveer (e.e.a. omdat de Lage Dijk de functie had van gedekte weg); vorig jaar werd, in opdracht van het Recreatieschap een aantal percelen “opgeschoond” waarbij meer bomen verwijderd werden dan was toegestaan in de kapvergunning,
- naar alle waarschijnlijkheid wordt komend voorjaar, op kosten van de veroorzaker een replica van een scherfvrij onderkomen geplaatst op de plek waar vorig jaar er een clandestien werd afgebroken,
- de militaire weg onderaan de Spaarndammerdijk met de verbinding naar de Ringweg t.o. 22,
- het oude kruitmagazijn aan de Kerkweg, Spaarnwoude en zijn (uitgebreide) wachterswoning.

Dat het actieve gebruik van verdedigingswerken al geruime tijd aktueel is, is bekend, maar een dezer dagen kwam ik een spotprent tegen, van Willy Sluiter, welke op 20 november 1915 in de Nieuwe Amsterdammer werd gepubliceerd, de tekst is duidelijk.

Wim Koelman

Broodboutique “De Vier Granen”

Hallo Spaarndammers,

Even een stukje schrijven naar aanleiding van het voor mij leuke initiatief van de redactie van uw blad waarin ik voorgesteld werd als nieuwe ondernemer.

Nu ik ben Corrie Lemmers, voor de meesten op het dorp een bekende, denk ik. Is het niet dat men mij kent van de softball dan wel van het werk wat ik voor mijn zus in Indonesië doe ofwel van heel wat jaartjes terug toen ik werkte bij toen nog de Spar.

En dan nu eindelijk een eigen onderneming. Ja eindelijk, omdat ik dat eigenlijk al veel eerder wilde, maar er steeds niets van kwam. Welk soort onderneming heb ik me eigenlijk nooit echt afgevraagd. Ja een snackbar of een café met eetgelegenheid leek me leuk, maar dat ging financieel niet. Ja en dan nu na 43 jaar wonend in Spaarndam, waar ik overigens niet geboren ben (Ilpendam), deed zich de kans voor. Bakker De Brabander ging er uit en daar ging ik, wat geresulteerd heeft in een nieuwe bakkerswinkel met volop brood, liefst 35 soorten, elke dag vers gebak, ruime keus, ruime sortering vulkoeken, boterrondjes, speculaas, kwarkgebak enz. En dit alles gebakken door bakker Vink waar ik mijn brood van betrek.

Kom gerust eens kijken en laat uw verbazing spreken voor weer een echte lekkere warme bakker op het dorp met kwaliteit. Tevens wil ik van de gelegenheid gebruik maken een ieder die op zijn wijze mij gefeliciteerd heeft via kaarten of bloemen of pers, hiervoor heel hartelijk te bedanken. Dit was prettig en ik had het nodig want het is een hele stap dit te beginnen. Het is leuk en druk, maar of het zo blijft dat weet je maar nooit. Maar als u blijft komen zorg ik voor de kwaliteit en de gezelligheid.

Groeten en tot ziens,
C. Lemmers.

Spreekuur politie buro Halfweg

Op verzoek van bewoners uit Spaarndam zal met ingang van 15 oktober 1996, de politie van buro Halfweg, wekelijks op

dinsdag van 10.30 uur tot 11.30 uur

spreekuur houden in het Dorpscentrum, Ringweg 36 te Spaarndam.

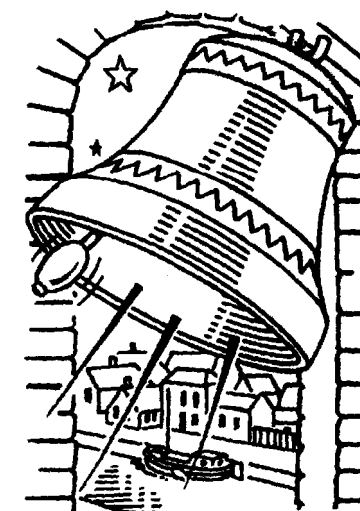
Uiteraard is het ook mogelijk een afspraak te maken indien genoemd tijdstip u niet gelegen komt. Gedurende het spreekuur zijn wij telefonisch te bereiken onder nummer 023 539 08 11.
P.C.A. Negenborn.

Dorpskerstzang

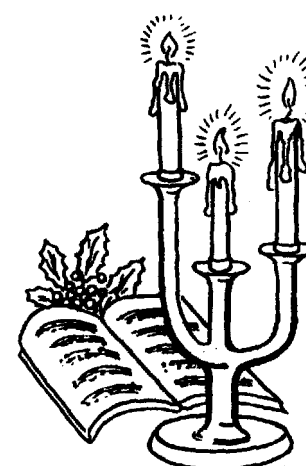
vrijdag 20 december

aanvang 20 uur

Oude Kerk van Spaarndam

Muzikale medewerking van:

Spaarndams Gemengd Koor

Elina Keyzer, orgel

Joop Boelsma, trompet

Marijke Admiraal, klarinet

Ronald Moerman, hobo

Ingezonden mededelingen

Privéberichten

Hartelijk dank voor alle kaarten, brieven, telefoontjes en bezoeken tijdens mijn verblijf in het VU-ziekenhuis en in het verpleeghuis “de Poort” in Amsterdam.
Ze betekenden zo veel voor mij om de moeilijke tijd door te komen.
Gelukkig ben ik nu na vier maanden weer terug in mijn huisje en kom nog eens langs!
Nogmaals bedankt!
Mevrouw M.P. Visser-Honderdors,
Taanplaats 12.

Dorpsagenda

di	17 - 12	Kerstmiddag Bejaarden	Dorpscentrum 14.00 uur
do	19 - 12	Volleybal Kersttoernooi	Dorpscentrum 19.30 uur
vr	20 - 12	Kerstsamenzang	NH Kerk 20.00 uur
	2 en 3 - 1	Jeugdvoetbal toernooi F.C. Spaarnwoude	Dorpscentrum hele dag
za	4 - 1	Begin schoolschaatsen Nova Zembla	
ma	6 - 1	Kennismaking directeur St. Adalbertusschool in de aula.	
wo	8 - 1	Nieuwjaarsreceptie	Dorpscentrum 19.30 uur
za	11 - 1	Wilgen knotten	Fort-Zuid Spaarndam 10.00 - 15.00 uur
di	14 - 1	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur
di	11 - 2	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur
za	15 - 2	Clubwedstrijden voor licentiehouders	
		Nova Zembla	kunstijsbaan Kennemerland 19.30 - 23.00 uur
za	1 - 3	Vrij schaatsen voor leden	
		Nova Zembla	kunstijsbaan Kennemerland 19.30 - 23.00 uur
zo	9 - 3	Zwemfestijn Don Bosco	
di	11 - 3	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur
vr	21 - 3	Diploma uitreiken schoolschaatsen Nova Zembla	Dorpscentrum 20.00 uur
di	8 - 4	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur
	26 en 27 - 4	Toneeluitvoering De Spaerne Ghesellen	Dorpscentrum 20.00 uur
	3 t/m 10 - 5	Don Bosco Kampweek.	
di	13 - 5	Plattelandsvrouwen	Dorpscentrum 20.00 uur
di	24 - 6	Musical St. Adalbertusschool	Dorpscentrum 20.00 uur

Oud papier ophalen door Don Bosco, iedere eerste zaterdag v.d. maand:
4 januari, 1 februari, 1 maart, 5 april, 7 juni en 5 juli.

LET OP: niet op zaterdag 3 mei vanwege het kamp.

DRUKKERIJ **EXCELSIOR** HAARLEMBV

A. HOFMANWEG 42
2031 BL HAARLEM
TELEFOON 023 - 531 92 01